

nezáleží, že kvittance má býti způsobitou k výmazu. Než, i kdyby dovolatelka měla pravdu, neměnilo by to nic na věci. Při výpočtu hodnoty předmětu sporu, rozhodující podle § 502 třetí odstavec c. ř. s., má sice odvolací soud podle předpisu § 500 třetí odstavec c. ř. s. použití obdobně §§ 54 až 59 j. n. tedy ve sporu, jehož předmětem jest zajištění pohledávky nebo zástavní právo, § 57 j. n., avšak jeho ocenění jest pro strany a dovolací soud závazné, i když při tom pochybí, poněvadž podle poslední věty § 500 c. ř. s. není proti stanovení hodnoty předmětu sporu v odvolací stolici opravného prostředku.

Čís. 8876.

Ručení drah.

Dráha ručí za lidi, jichž používá v provozu, aniž by se vyhledávalo, by jich užívala při provozu toho vlaku, u něhož se přihodil úraz.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1929, Rv I 1644/28.)

Žalobce, vypadnuv za jízdy dvěřmi vagonu, jež nebyly uzamčeny, se poranil. Žalobní nárok proti dráze na náhradu škody neuznal procesní soud první stolice důvodem po právu. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud uznal žalobní nárok důvodem po právu.

Důvody:

Důvodná jest výtku dovolatele, že nižší soudy neposoudily věc správně po právní stránce. Žalovaná strana vedla vyvíňovací důkaz podle § 2 zák. ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák. v tom směru, že příhoda v dopravě byla zaviněna neodvratným jednáním třetí osoby, za jejíž zavinění dráha neručí, pokud se týče, že ji zavinil sám žalobce. Jak správně vystihl první soud, jest spatřovati příhodu v dopravě v tom, že dvěře vagonu, jimiž žalobce vypadl a jež na ochranu cestujících mají býti za jízdy vždy uzamčeny, když žalobce na ně narazil, se samy otevřely, nebyvše uzamčeny. Že žalobce uzamčené dvěře sám odemkl a takto příhodu v dopravě sám zavinil, nebylo prokázáno, naopak bylo zjištěno, že žalobce tak neučinil, nýbrž, že dvěře, jež sice byly průvodčím těsně před odjezdem vlaku podle předpisu zavřeny na všechny tři zámky, v době, kdy již bylo dáno návěstí k odjezdu, tedy v posledním okamžiku, než se vlak rozejel, byly odemčeny dvěma železničními nebo dílenskými zřízenci, kteří do vozu nastoupili, dvěřmi jen bouchli, tedy je opět neuzamkli, a odešli do posledního vagonu. Náleželo tedy při tomto stavu věci žalované straně, chtěla-li se zprostiti povinnosti k náhradě škody, dokázati, že zřízenci, kteří podle zjištění dvěře od vozu odemkli, byli osobami, za jejichž zavinění dráha neručí. Břímě průvodní stihá podle § 2 cit. zák. výhradně žalovanou stranu. Aby byla prosta ručení, musí podati pozitivní a úplný, každou pochybnost vylučující důkaz a jakákoliv pochybnost jde na úkor žalované strany. Podle § 1 cit. zák. ručí dráha za lidi, jichž ve svém provozu používá, nikoli, jak chybně citují nižší soudy, za lidi, jichž

užívá při dopravě toho vlaku, u něhož se úraz přihodil. Zjištěno bylo sice, že oni zřízenci nenáleželi k personálu určenému k obsluze vlaku, ze kterého žalobce vypadl, nebylo však prokázáno, že to nebyli ani zřízenci, jichž dráha užívá při »železničním provozu«, t. j. zřízenci, jichž užívá v dopravní službě ve smyslu předpisů pro službu dopravní čís. XIX, kterouž se rozumí veškerá opatření a výkony, jichž jest třeba, by udržováním dráhy, službou dozorčí, službou dopravní a komerční, službou ve výtopnách a v dílnách byly osoby a věci bezvadně dopravovány. O tento důkaz se žalovaná strana ani nepokusila a není tedy ani třeba vyvracet tvrzení žalované strany, že jednání těchto zřízenců bylo neodvratné. Je-li tomu tak, platí předpoklad § 1 cit. zák., podle něhož se má vždy za to, že příhoda nastala zaviněním železničního podniku, nebo lidí, jichž dráha v provozu užívá, a ručí proto žalovaná strana v souzeném případě podle §§ 1325 až 1327 obč. zák.

Čís. 8877.

Částečné splátky na jednotný dluh jest započítati na onu část věřitelovy pohledávky, která jest méně dobře nebo vůbec není zabezpečena. Věřitel jest oprávněn započísti splátky nejprve na část dluhu nekrytou směnkami, třebas část ta byla zajištěna zástavním právem.

Bylo-li po podání námitek proti směnečnému platebnímu příkazu zahájeno vyrovnací řízení o jmění dlužníka, jest žalobu, splnil-li dlužník vyrovnání včas a řádně, proti němu zamítnouti a to pokud ještě nejsou splátky dospělé, pro tentokráte. Do výše vykonaných vyrovnacích splátek zmenšuje se i dluh ostatních spoludlužníků.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1929, Rv I 139/29.)

Směnečný platební příkaz proti Robertu K-ovi, Anně K-ové a Janu K-ovi procesní soud první stolice k námitkám žalovaných zrušil, odvolací soud ponechal směnečný platební příkaz v platnosti.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

K námitce dovoatelů, že splátky jimi konané měly býti započteny na zažalované směnky podle § 1416 obč. zák., nelze přisvědčiti, neboť toto zákonné ustanovení tu vůbec nepřichází v úvahu, poněvadž nejde o několik dluhů, nýbrž o jednotný dluh, jehož část byla zajištěna krycími směnkami. Částečné splátky jediného dluhu jest však započísti na onu část věřitelovy pohledávky, která jest méně dobře anebo vůbec není zabezpečena (srovnej rozh. sb. n. s. čís. 4559). Část pohledávky žalobkyně byla sice také zajištěna právem zástavním, avšak vzhledem k ustanovení § 256 druhý odstavec ex. ř., podle něhož zástavní právo zaniká do jednoho roku, nebylo překážky, by žalobkyně nezapočetla